

III. DATORIA EXTERNĂ A REPUBLICII MOLDOVA LA 31.03.2014

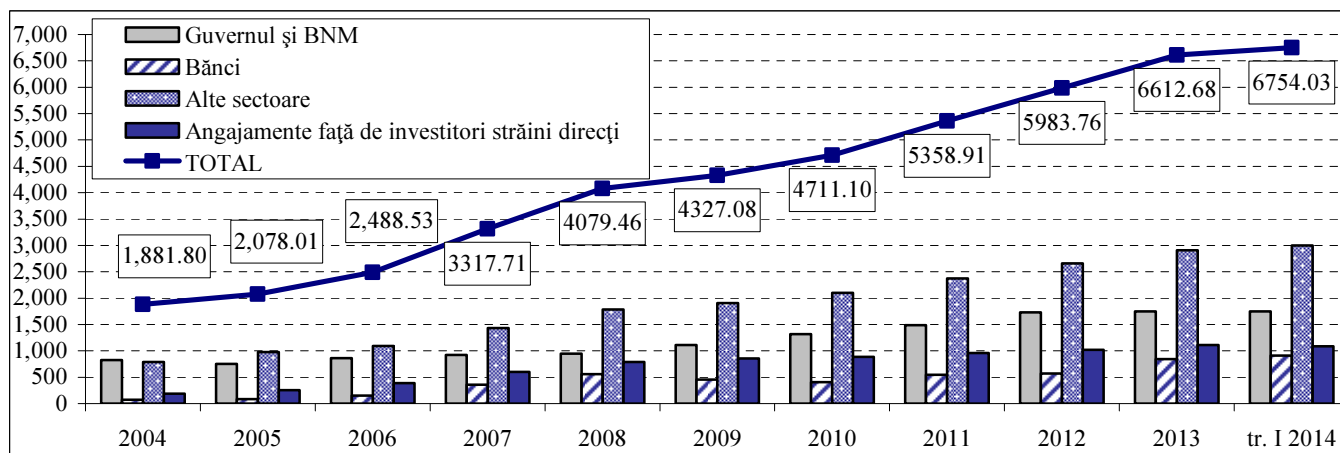
Evoluția și structura datoriei externe

Datoria externă brută a Republicii Moldova s-a majorat pe parcursul trimestrului I, 2014 cu 141.35 mil. USD (+2.1 la sută) și la 31 martie 2014 a constituit 6754.03 mil. USD (tabelul 15).

Tabelul 15. Datoria externă brută a Republicii Moldova, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

	2010	2011	2012	2013	31.03.2014
Sectorul guvernamental	1116.18	1157.92	1265.59	1305.17	1311.87
<i>Pe termen lung</i>	1116.18	1157.92	1265.59	1305.17	1311.87
Împrumuturi	934.90	977.77	1084.14	1123.89	1130.15
Alocări de DST	181.28	180.15	181.45	181.28	181.72
Autorități monetare	204.24	327.05	467.34	445.07	439.27
<i>Pe termen lung</i>	204.24	327.05	467.34	445.07	439.27
Împrumuturi	204.24	327.05	467.34	445.07	439.27
Bănci	406.62	544.11	570.97	845.89	911.66
<i>Pe termen scurt</i>	113.18	184.17	169.32	423.38	497.93
Împrumuturi	10.60	28.85	18.85	42.57	42.57
Valută și depozite	101.97	148.99	144.80	371.33	447.25
Alte angajamente aferente datoriei	0.61	6.33	5.67	9.48	8.11
<i>Pe termen lung</i>	293.44	359.94	401.65	422.51	413.73
Împrumuturi	293.44	359.94	401.65	422.51	413.73
Alte sectoare	2100.09	2372.80	2662.09	2908.14	3001.56
<i>Pe termen scurt</i>	1320.76	1543.14	1658.07	1782.39	1866.81
Împrumuturi	18.85	18.93	30.62	52.84	54.43
Credite comerciale	775.72	947.34	987.77	1050.26	1019.96
Alte angajamente aferente datoriei	526.19	576.87	639.69	679.29	792.42
Arierate	93.35	121.80	127.94	140.01	146.01
Altele	432.84	455.07	511.75	539.28	646.41
din care datoria pentru resurse energetice	419.64	453.45	505.67	537.66	644.79
<i>Pe termen lung</i>	779.33	829.66	1004.02	1125.75	1134.75
Împrumuturi	779.33	829.66	1004.02	1125.75	1134.75
Investiții directe: creditare intragrup	883.97	957.03	1017.77	1108.42	1089.67
Angajamente față de investitorii străini	883.97	957.03	1017.77	1108.42	1089.67
<i>Pe termen scurt</i>	84.26	100.59	109.41	115.51	119.06
Împrumuturi de la investitorii străini		7.02	13.54	11.43	11.43
Arierate	84.26	93.57	95.87	104.08	107.63
<i>Pe termen lung</i>	799.71	856.44	908.36	992.91	970.61
Împrumuturi de la investitorii străini	799.71	856.44	908.36	992.91	970.61
TOTAL	4711.10	5358.91	5983.76	6612.68	6754.03

Diagrama 40. Datoria externă, la sfârșitul perioadei, prezentare sectorială (mil. USD)

Pe sectoare instituționale, datoria externă este repartizată după cum urmează: alte sectoare – 44.5 la sută, sectorul guvernamental – 19.4 la sută, angajamentele față de investitorii străini direcți – 16.1 la sută, sectorul bancar – 13.5 la sută, autoritățile monetare – 6.5 la sută (diagrama 40).

La sfârșitul trimestrului I, 2014 *datoria externă publică și public garantată* a însumat 1,775.35 mil. USD (+0.02 la sută), iar cea *privată negarantată* – 4,978.68 mil. USD (+2.9 la sută), față de sfârșitul anului 2013 (tabelul 16).

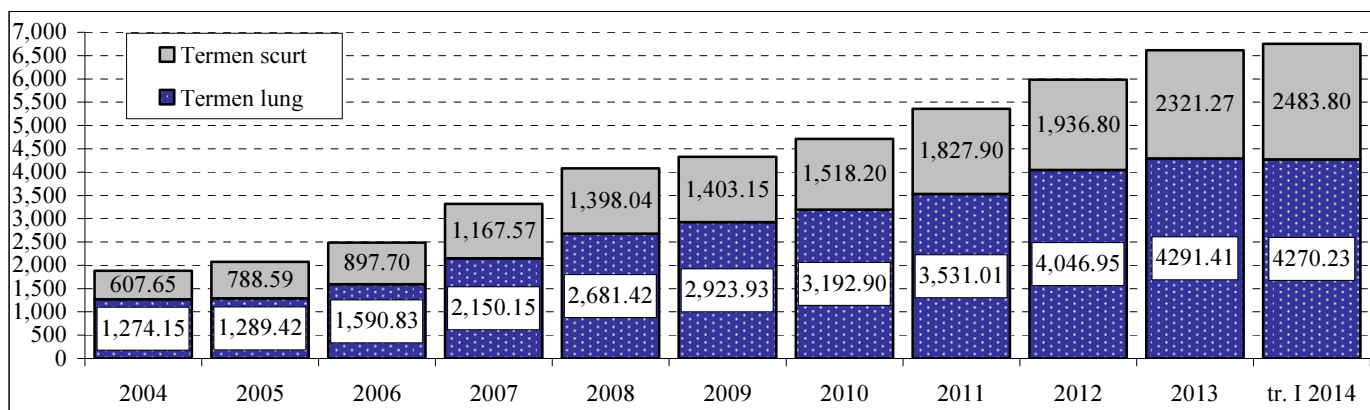
Tabelul 16. *Datoria externă publică, public garantată și datoria privată negarantată (mil. USD)*

	2010	2011	2012	2013	31.03.2014
Datoria publică și public garantată	1348.68	1521.35	1762.56	1774.92	1775.35
<i>Pe termen scurt</i>	0.03				
Alte angajamente aferente datoriei	0.03				
Arierate (principal și dobândă)	0.03				
din care datoria corporațiilor publice	0.03				
<i>Pe termen lung</i>	1348.65	1521.35	1762.56	1774.92	1775.35
Împrumuturi	1167.37	1341.20	1581.11	1593.64	1593.63
din care datoria corporațiilor publice și UAT*	21.86	47.04	46.47	38.09	36.82
Alocări de DST de la FMI	181.28	180.15	181.45	181.28	181.72
Datoria privată negarantată	3362.42	3837.56	4221.19	4837.77	4978.68
<i>Pe termen scurt</i>	1433.91	1727.31	1827.39	2205.76	2364.74
Împrumuturi	29.45	47.78	49.47	95.40	97.00
Valută și depozite	101.97	148.99	144.80	371.33	447.25
Credite comerciale	775.72	947.34	987.77	1050.26	1019.96
Alte angajamente aferente datoriei	526.77	583.20	645.36	688.77	800.53
Arierate (principal și dobândă)	93.32	121.80	127.94	140.01	146.01
Altele	433.45	461.40	517.42	548.76	654.52
<i>Pe termen lung</i>	1044.54	1153.22	1376.03	1523.58	1524.27
Împrumuturi	1044.54	1153.22	1376.03	1523.58	1524.27
<i>Investiții directe: creditare intragrup</i>	883.97	957.03	1017.77	1108.42	1089.67
Angajamente față de investitorii străini	883.97	957.03	1017.77	1108.42	1089.67
<i>Pe termen scurt</i>	84.26	100.59	109.41	115.51	119.06
Împrumuturi de la investitorii străini		7.02	13.54	11.43	11.43
Arierate	84.26	93.57	95.87	104.08	107.63
<i>Pe termen lung</i>	799.71	856.44	908.36	992.91	970.61
Împrumuturi de la investitorii străini	799.71	856.44	908.36	992.91	970.61
TOTAL	4711.10	5358.91	5983.76	6612.68	6754.03

*unități administrativ-teritoriale

Evoluția structurii datoriei externe pe scadențe este prezentată în diagrama 41.

Diagrama 41. *Structura datoriei externe pe scadențe, la sfârșitul perioadei (mil. USD)*

La 31 martie 2014, angajamentele pe *termen lung* au însumat 4270.23 mil. USD (-0.5 la sută) și au fost constituite din: împrumuturi de la investitorii străini direcți în proporție de 22.7 la sută, alte împrumuturi pe termen lung – 73.0 la sută și alocări de DST – 4.3 la sută (diagrama 42).

Datoria externă pe *termen scurt* s-a cifrat la 2483.80 mil. USD (+7.0 la sută) și cuprinde: credite comerciale (constituite în majoritate din avansuri primite și facturi neachitate la termen) – 41.1 la sută, datoria istorică pentru importul de resurse energetice – 26.0 la sută, arierate (angajamente neonorate la scadență la serviciul împrumuturilor externe atât pe termen lung, cât și pe termen scurt) – 10.2 la sută, conturile și depozitele bancare (la termen și la vedere) ale nerezidenților în băncile licențiate din

Republica Moldova – 18.0 la sută, împrumuturi pe termen scurt – 4.4 la sută, precum și alte angajamente – 0.3 la sută (diagrama 43).

Diagrama 42. Structura datoriei externe pe termen lung pe tipuri de angajamente, la sfârșitul trimestrului I, 2014

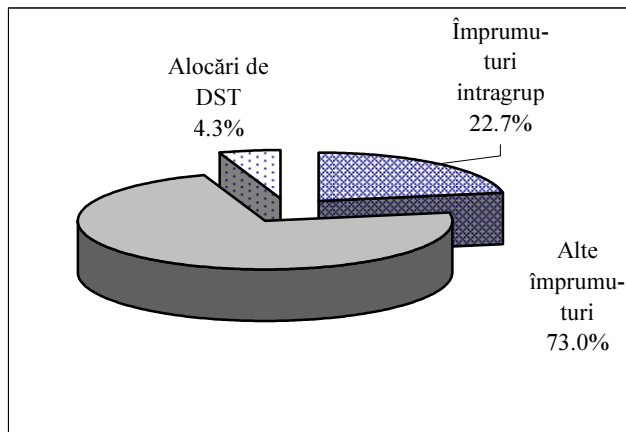
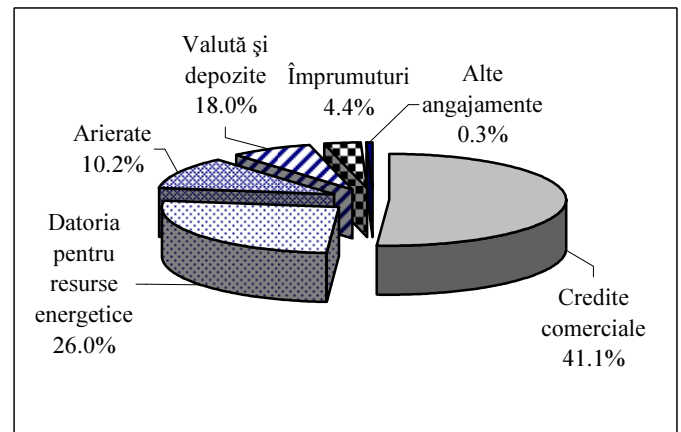

Diagrama 43. Structura datoriei externe pe termen scurt pe tipuri de angajamente, la sfârșitul trimestrului I, 2014

Împrumuturile și alocările de DST constituie 4,632.29 mil. USD, din care 38.3 la sută sunt ale sectorului public (datoria BNM, datoria de stat directă și datoria privată asumată de stat în urma executării garanțiilor, datoria corporațiilor publice și UAT), iar 61.7 la sută revin împrumuturilor contractate de agenții economici din sectorul privat, inclusiv în cadrul creditării intragrup (tabelul 17).

Tabelul 17. Împrumuturi și alocări de DST la sfârșitul perioadei, prezentare sectorială (mil. USD)

	2010	2011	2012	2013	31.03.2014
Autorități monetare	204.24	327.05	467.34	445.07	439.27
Împrumuturi (de la FMI)	204.24	327.05	467.34	445.07	439.27
Datoria de stat directă	1106.09	1134.84	1239.93	1286.62	1294.47
Împrumuturi	924.81	954.70	1058.47	1105.34	1112.75
Alocări de DST de la FMI	181.28	180.15	181.45	181.28	181.72
Datoria garantată asumată de stat	10.08	7.63	5.64	3.55	3.20
Alte sectoare	10.08	7.63	5.64	3.55	3.20
Împrumuturi	10.08	7.63	5.64	3.55	3.20
Datoria UAT		15.44	20.02	15.00	14.20
Împrumuturi		15.44	20.02	15.00	14.20
Datoria corporațiilor publice	21.89	31.60	26.45	23.09	22.62
Alte sectoare	21.89	31.60	26.45	23.09	22.62
Împrumuturi	21.86	31.60	26.45	23.09	22.62
Arierate la împrumuturi	0.03				
Datoria privată garantată de stat	6.37	4.78	3.19	1.59	1.59
Alte sectoare	6.37	4.78	3.19	1.59	1.59
Împrumuturi	6.37	4.78	3.19	1.59	1.59
Datoria privată negarantată de stat	2051.28	2279.83	2571.21	2867.41	2856.94
Bănci	304.04	388.79	420.50	465.08	456.29
Împrumuturi	304.04	388.79	420.50	465.08	456.29
Alte sectoare (inclusiv de la investitorii străini)	1747.24	1891.04	2150.70	2402.33	2400.65
Împrumuturi	1569.66	1675.67	1926.90	2158.24	2147.01
Arierate la împrumuturi	177.58	215.37	223.81	244.09	253.64
TOTAL	3399.96	3801.18	4333.77	4642.33	4632.29

Pe parcursul trimestrului I, 2014 Republica Moldova a beneficiat în continuare de sprijinul organizațiilor internaționale, Guvernul și UAT valorificând 23.51 mil. USD pentru proiecte finanțate din surse externe, situația pe ansamblu fiind prezentată în tabelul 18.

Distribuția angajamentelor externe pe principalii creditori ai Republicii Moldova este prezentată în tabelul 19. Datoria de stat externă față de creditorii multilaterali la 31 martie 2014 a constituit 1,118.52 mil. USD, ponderea majoritară în soldul datoriei de stat externe deținând-o BIRD și AID –51.0 la sută, FMI – 29.4 la sută; BEI – 8.2 la sută, FIDA – 5.8 la sută. Angajamentele față de creditorii bilaterali au constituit 175.95 mil. USD, din care 35.7 la sută revin Guvernului Rusiei.

Tabelul 18. Împrumuturi și alocări de DST, detalii suplimentare (mil. USD)

	Stoc la 31.12.2013	Trageri	Plăți reale de principal	Acumulări de arierate la dobândă	Fluctuația ratei de schimb	Stoc la 31.03.2014
Datoria autorităților monetare	445.07		-6.87		1.07	439.27
credite multilaterale	445.07		-6.87		1.07	439.27
Datoria de stat directă	1286.62	23.51	-17.96		2.30	1294.47
credite multilaterale și alocări de DST	1107.08	18.92	-9.50		2.02	1118.52
credite bilaterale	179.54	4.59	-8.46		0.28	175.95
Datoria garantată asumată de stat	3.55		-0.35			3.20
de la alți creditori	3.55		-0.35			3.20
Datoria UAT	15.00		-0.78		-0.02	14.20
credite multilaterale	13.95				-0.02	13.93
de la alți creditori	1.05		-0.78			0.27
Datoria corporațiilor publice	23.09	1.71	-2.01		-0.17	22.62
credite multilaterale	5.66	0.65	-0.41			5.90
de la alți creditori	17.43	1.06	-1.60		-0.17	16.72
Datoria privată garantată de stat	1.59					1.59
credite multilaterale	1.59					1.59
Datoria negarantată de stat	2867.41	86.88	-96.33	1.22	-2.24	2856.94
credite multilaterale	356.26	9.31	-19.56		-0.50	345.51
de la alți creditori	2511.15	77.57	-76.77	1.22	-1.74	2511.43
TOTAL	4642.33	112.10	-124.30	1.22	0.94	4632.29

Tabelul 19. Împrumuturi externe și alocări de DST, specificarea creditorilor (mil. USD)

	2010	2011	2012	2013	31.03.2014
Autorități monetare	204.24	327.05	467.34	445.07	439.27
FMI	204.24	327.05	467.34	445.07	439.27
Datoria de stat directă	1106.09	1134.85	1239.93	1286.62	1294.47
<i>Organisme internaționale</i>	855.53	920.06	1039.33	1107.08	1118.52
BIRD și AID	479.41	508.16	562.94	568.70	570.88
BERD	0.49	3.49	14.41	32.74	34.92
FIDA	42.31	45.42	54.24	63.84	65.13
BDCE	12.34	13.30	17.82	27.73	27.39
BEI	16.49	24.15	62.03	86.48	91.82
FMI	304.49	325.54	327.89	327.58	328.38
<i>Relații bilaterale</i>	250.56	214.79	200.60	179.54	175.95
SUA	51.24	48.65	46.07	43.48	43.48
Japonia	23.40	21.23	16.25	10.38	10.44
Rusia	109.09	96.89	84.68	70.06	62.76
Romania	9.40	9.40	8.06	6.71	6.71
Germania	33.99	31.29	30.31	28.64	28.24
Polonia	15.00				
Austria			9.04	15.21	19.83
Turcia	7.14	6.35	5.56	4.76	4.37
altele	1.30	0.98	0.64	0.29	0.12
Datoria garantată asumată de stat	10.08	7.63	5.64	3.55	3.20
Alți creditori	10.08	7.63	5.64	3.55	3.20
Datoria UAT		15.44	20.02	15.00	14.20
<i>Organisme internaționale</i>		11.43	11.32	13.95	13.93
IFC		5.00	4.69	7.07	7.07
BEI		6.43	6.63	6.88	6.86
Alți creditori		4.01	8.70	1.05	0.27
Datoria corporațiilor publice	21.89	31.60	26.45	23.09	22.62
<i>Organisme internaționale</i>	8.75	16.39	16.50	5.66	5.90
BERD	8.61	14.80	14.86	5.66	5.90
BEI	0.13	1.59	1.64		
Alți creditori	13.15	15.21	9.95	17.43	16.72
Datoria privată garantată de stat	6.37	4.78	3.19	1.59	1.59
<i>Organisme internaționale</i>	6.37	4.78	3.19	1.59	1.59
BERD	6.37	4.78	3.19	1.59	1.59
Datoria privată negarantată de stat	2051.28	2279.83	2571.20	2867.41	2856.94
<i>Organisme internaționale</i>	235.67	307.84	350.27	356.26	345.51
Alți creditori	1815.61	1971.99	2220.93	2511.15	2511.43
TOTAL	3399.96	3801.18	4333.77	4642.33	4632.29

Evoluția gradului de îndatorare a Republicii Moldova este prezentată în tabelul 20.

Tabelul 20. *Indicatorii ce vizează datoria externă*

	UM	2011	2012	2013	31.03.2014
Datoria externă la sfârșit de perioadă	mil. USD	5358.91	5983.76	6612.68	6754.03
Datoria externă sub formă de împrumuturi și alocări de DST	mil. USD	3801.18	4333.77	4642.33	4632.29
Serviciul datoriei externe publice și public garantate sub formă de împrumuturi și alocări de DST (conform orarului)	mil. USD	95.25	100.63	126.23	32.40
Serviciul datoriei externe publice și public garantate sub formă de împrumuturi și alocări de DST (plăți efective)	mil. USD	95.26	100.63	126.23	32.40
Serviciul datoriei de stat externe (plăți efective)	mil. USD	77.92	63.95	69.10	21.76
Serviciul datoriei externe publice și public garantate sub formă de împrumuturi și alocări de DST (conform orarului) / export de bunuri și servicii	%	3.0	3.2	3.6	4.0
Serviciul datoriei externe publice și public garantate sub formă de împrumuturi și alocări de DST (plăți efective)/export de bunuri și servicii	%	3.0	3.2	3.6	4.0
Active oficiale de rezervă / Datoria externă pe termen scurt	%	107.5	129.9	121.5	109.8

ANEXE

Anexa 18. Datoria externă a Republicii Moldova pentru perioada 2001 - tr. I 2014, prezentare sectorială, stoc la sfârșitul perioadei

milioane USD

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Tr. I 2014
Sectorul guvernamental	750.90	775.25	808.89	685.77	654.02	718.19	765.77	778.26	957.50	1,116.18	1,157.92	1,265.59	1,305.17	1,311.87
<i>Pe termen scurt</i>	9.81	32.70	70.43	20.86	36.25	0.13								
Alte angajamente aferente datoriei	9.81	32.70	70.43	20.86	36.25	0.13								
Arierate	9.81	32.70	70.43	20.86	36.25	0.13								
<i>Pe termen lung</i>	741.09	742.55	738.46	664.91	617.76	718.06	765.77	778.26	957.50	1,116.18	1,157.92	1,265.59	1,305.17	1,311.87
Obligațiuni și alte titluri de angajamente	147.40	119.18	94.31	31.76	25.40	19.04	12.69	6.35						
Împrumuturi	593.69	623.37	644.15	633.15	592.36	699.02	753.07	771.91	773.63	934.89	977.77	1,084.14	1,123.89	1,130.15
Alocări de DST									183.87	181.28	180.15	181.45	181.28	181.72
Autorități monetare	146.15	151.41	142.05	125.94	95.44	140.96	159.36	166.97	153.33	204.24	327.05	467.34	445.07	439.27
<i>Pe termen lung</i>	146.15	151.41	142.05	125.94	95.44	140.96	159.36	166.97	153.33	204.24	327.05	467.34	445.07	439.27
Împrumuturi	146.15	151.41	142.05	125.94	95.44	140.96	159.36	166.97	153.33	204.24	327.05	467.34	445.07	439.27
Bănci	32.28	43.17	57.59	74.33	86.10	150.29	358.98	561.36	457.60	406.62	544.11	570.97	845.89	911.66
<i>Pe termen scurt</i>	18.04	19.67	33.17	41.55	50.95	106.78	198.93	283.13	189.98	113.18	184.17	169.32	423.38	497.93
Împrumuturi	2.10		8.60	2.00			10.14	56.78	10.60	10.60	28.85	18.85	42.57	42.57
Valută și depozite	15.94	19.67	24.57	39.55	50.95	106.78	178.49	226.35	179.38	101.97	148.99	144.80	371.33	447.25
Alte angajamente aferente datoriei							10.30			0.61	6.33	5.67	9.48	8.11
<i>Pe termen lung</i>	14.24	23.50	24.42	32.78	35.15	43.51	160.05	278.23	267.62	293.44	359.94	401.65	422.51	413.73
Împrumuturi	14.24	23.50	24.42	32.78	35.15	43.51	160.05	278.23	267.62	293.44	359.94	401.65	422.51	413.73
Alte sectoare	626.61	651.72	697.78	752.18	935.44	1,090.13	1,432.28	1,784.69	1,905.46	2,100.09	2,372.80	2,662.09	2,908.14	3,001.56
<i>Pe termen scurt</i>	425.02	454.07	490.32	507.59	668.40	744.55	918.12	1,052.71	1,137.97	1,320.76	1,543.14	1,658.07	1,782.39	1,866.81
Împrumuturi	0.18	0.14	1.75	0.25	0.93	0.80	30.87	16.87	13.07	18.85	18.93	30.62	52.84	54.43
Credite comerciale	97.95	109.43	137.67	175.02	338.64	387.41	501.73	622.95	683.96	775.72	947.34	987.77	1,050.26	1,019.96
Alte angajamente aferente datoriei	326.89	344.51	350.90	332.31	328.84	356.34	385.52	412.89	440.94	526.19	576.87	639.69	679.29	792.42
Arierate	23.75	30.58	40.84	38.59	37.65	33.99	40.74	50.88	67.13	93.35	121.80	127.94	140.01	146.01
Altele	303.14	313.93	310.06	293.72	291.19	322.35	344.78	362.01	373.81	432.84	455.07	511.75	539.28	646.41
din care datoria pentru resurse energetice	287.18	299.45	298.08	285.12	286.64	317.80	343.16	360.39	372.19	419.64	453.45	505.67	537.66	644.79
<i>Pe termen lung</i>	201.59	197.65	207.46	244.59	267.04	345.57	514.16	731.98	767.49	779.33	829.66	1,004.02	1,125.75	1,134.75
Împrumuturi	201.59	197.65	207.46	244.59	267.04	345.57	514.16	731.98	767.49	779.33	829.66	1,004.02	1,125.75	1,134.75
Investiții directe: creditare intragrup	122.31	190.35	214.97	202.14	270.02	386.23	601.34	788.18	853.19	883.97	957.03	1,017.77	1,108.42	1,089.67
Angajamente față de investitorii străini	122.31	190.35	214.97	202.14	270.02	386.23	601.34	788.18	853.19	883.97	957.03	1,017.77	1,108.42	1,089.67
Arierate	15.28	24.74	28.96	37.78	32.51	46.23	50.51	62.20	75.20	84.26	93.57	95.87	104.08	107.63
Împrumuturi de la investitorii străini	107.03	165.61	186.02	164.37	237.51	340.00	550.82	725.98	777.99	799.71	863.46	921.90	1,004.34	982.04
TOTAL	1,678.25	1,811.89	1,921.28	1,840.36	2,041.01	2,485.80	3,317.72	4,079.46	4,327.08	4,711.10	5,358.91	5,983.76	6,612.68	6,754.03